

A Kiskunságban jártak a Szeniorok

Tavaly október közepén a kiskunsági erdészek vendége volt az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsa. A 16 fős csoportot Kecskemét pályaudvarán Koczka Zoltán, a KEFAG Zrt. vezérigazgató-helyettese, a Kecskeméti Helyi Csoport titkára várta, és kalauzolta az erdőgazdaság József Attila utcai, elegáns székházába.

Sulyok Ferenc, a KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt. vezérigazgatója, a helyi csoport elnöke, Szabó János nyugalmazott műszaki osztályvezető és Bognár Gábor nyugalmazott erdőfelügyelő, a helyi csoport korábbi titkára fogadta a vendégeket.

Vezérigazgató „bátor” indítványára minden jelenlévő bemutatkozott. Szeniorokról lévén szó – a megélt, ledolgozott évek számával egyenes arányban vannak az élmények, az életút adatai – a bemutatkozás jócskán elhúzódott, de kedves színfoltja lett és meghatározta az egész tanulmányút alaphangulatát.

Ezt követően a vezérigazgató rövid előadásban bemutatta az erdőgazdaság vagyongazdálkodásában lévő 56 000 hektár erdőt, s a főbb tevékenységi köröket. Évente 18-20 millió csemetét termelnek; 1200-1300 hektár az évi erdőfelújítás területe; 180-200 000 köbméter fa-tömeget termelnek évente; mintegy 1 millió raklapot gyártanak, 400-450 főt foglalkoztatnak és az éves árbevételük 5,8 milliárd forint. A legnagyobb raklapgyártók az országban. Két sajátoságra figyelhettünk fel a beszámolóban: az átalakulások idején a társaság nem vált meg gépparkjától és a faipart sem építette le. Az idő őket igazolta!

Ezt követően a KEFAG Zrt. Juniperus Park Hoteljében ebédeltünk, majd Bekőné Polner Katalin erdészeti igazgató mutatta be a 25 éves Juniperus Parkerdeszetet. Kecskeméten 40 hektáron, Szombathelyen 20 hektáron nevelik a mintegy 500 díszcserjefajtát, több mint 100 fenyőféléket és közel 100-féle díszfát, de árudájukban értékesítenek gyümölcsfákat, évelő és egyvári növényeket is. Az első öt dísznövénytermesztő cég között vannak az országban, de az államiak közül az elsők. 2015-ben több mint 900 000 konténeres és földlabdás növényt termeltek és csak 1-2 százalék volt a selejt. A 4000 négyzetméteres kecskeméti árudában gyönyörű rendben sorakoznak az eladásra váró növények, amelyek egy ré-

szét, például a mediterrán anyagot Itáliából vásárolják.

Forgalmuk 60 százaléka hazai értékesítés, az export többnyire Romániába, Ausztriába, Bulgáriába, Szlovákiába, Szlovéniába, Olaszországba irányul. A szolgáltatási munkákat (parképítés) a központ szervezi, büszkék a kecskeméti Fő tér és a budapesti Kossuth tér parkosítására. Kedves gesztus volt, hogy az igazgatónő nagy szeretettel emlékezett meg elődjéről, az első 20 évet levelezőként Szűcs Dezsőről.

A következő helyszínen már várt bennünket Madácsi Sándor erdészeti igazgató az Észak-Kiskunsági Erdészet vezetője, aki a széles körű oktatási és közjóléti feladataikkal ismertette meg a társaságot. Az oktatás a Makovecz Iroda által tervezett és 2003 óta vendégeket fogadó Vackor Vár Erdészeti Erdei Iskolában, az erdészeti erdei iskola mozgalom fellegvárában zajlik. A nyitás óta mintegy 62 000 fő látogatta meg az ország legismertebb, Hetényegyházán a Nyíri erdőben, a Duna–Tisza köze egyik legszebb homokpusztai tölgyes ligeterdejében lévő, 44 férőhelyes, egy- és többnapos programokat kínáló intézményt. A fő cél elősegíteni a látogatók erdőbarát, környezettudatos magatartásának, szemléletének kialakulását, fejlődését. A programok többsége az erdőben és a társaság kezelésében lévő arborétumban zajlik, ahol bemutatják az erdei életközösséget és az erdészek tevékenységét. Nagy hangsúlyt kap a természetvédelem, a tartamos (fenntartható) erdőgazdálkodás, az erdő növény- és állatvilágának bemutatása. Az 1848 méter (nem véletlen!) hosszú tan-

ösvényen tájékoztató táblái segítik az ismeretszerzést. Az 1000 hektáros Nyíri erdőből 26 hektár szolgálja az ismeretterjesztést. Az épület falait, akárcsak a Juniperus Park Hotelét, a bugaci alkotótáborban készült remekművek díszítik.

A Nyíri Parkerdő ad otthont az 1848–49-es forradalom és szabadságharc emlékhelyének és gyűjteményének. A gyűjteményt Szulyovszky László erdész hozta létre, aki hosszú éveken keresztül március 15-én és október 6-án megemlékezéseket szervezett, amelyek végül már több ezren vettek részt.

A következő állomásunk a 62 hektáros Kecskeméti Arborétum volt, ahol dr. Göbölös Antal nyugalmazott erdőfelügyelőségi igazgató, az arborétum egyik megálmodója és Sipos Istvánné Mónika erdőmérnök, az arborétum vezetője kalauzolt bennünket.

Göbölös kolléga szenvedélyesen mesélte el a kezdeteket, a terület megszerzését, a tervezési időszakot, a pénzügyi források előteremtését. Mindez 10 évet (1976–86) vett igénybe, de megértte, mert az erdészek által kezdeményezett, majd kivitelezett arborétum ma a város büszkesége, és az ismeretterjesztés, a kutatás, a szabadtéri felüdülés, a környezetvédelem céljait szolgálja. Az arborétumot évente 60-70 ezren keresik fel. Három fő részre osztható: véderdősáv, gyűjteményes rész és a tölgygyűjtemény. A 25 hektáros gyűjteményes rész 14 ösvényen végigsétálva mintegy 900-féle fát, cserjét fedezhetünk fel, amelyek elhelyezésére morfológiai jellemzőik, rendszertani besorolásuk, igényeik és származási helyük figyelembevételével került sor (atlantikus, balkáni,

pannóniai ösvény). Ezt a részt véderdő övezi, amely kedvező mikroklímát teremt és egyben bemutatja az Alföld főbb erdőállomány-típusait. Az arborétum legfiatalabb része a 16 hektáros tölggyűjtemény, amely a hazai és egyes külhoni, száraz viszonyokat elviselő tölggtípusokat mutatja be.

Ezt követően nagyot „ugrottunk” és a Bugaci Erdészet igazgatója, *Fodor Mihály* fogadott bennünket. A nap vacsora előtti utolsó programjaként az erdészet kezelésében lévő Alföldfásítási Múzeumot tekintettük meg.

Mária Terézia és II. József rendelkezésére a homok megkötése céljából fásítást kezdtek. 1807-ben már törvény rendelkezett a futóhomok megkötéséről, melynek a szőlő- és gyümölcsstelepités mellett a fásítás a legeredményesebb módja. 1923-ban Alföld-fásítási törvény született. A II. világháború utáni változások kedveztek az erdőtelepítésnek és országosan 600 ezer hektár új erdőt eredményeztek. E munka elismeréseként avathatták fel az erdészek az *Egy millióodik hektár erdőszítés* emlékművét, éppen Kecskeméten 1975-ben.

E gigászi erdőtelepítési munka emlékhelye a bugaci Alföldfásítási Múzeum. A múzeum 1984. augusztus 5-én, az OEE Vándorgyűlése alkalmából nyílt meg. A szépen gondozott parkban álló múzeum (hajdan csemetekert volt a helyén) kiállítása bemutatja az erdőtelepítés szakma- és jogtörténeti dokumentumait, tárgyi emlékeit, a kapcsolódó levéltári anyagokat és szakkiadványokat. A látogató a fásítási módszerek mellett megismerheti az egykori munkagépeket, szerszámokat, az alföldi erdők klíma- és talajtenyezőit, jellegzetes élővilágát. A kiállítás emléket állít az Alföld-fásításban alkotó szerepet vállaló erdészeknek és kutatóknak is.

A második napot a fafeldolgozó üzemben kezdtük, ahol *Szanyó Béla* üzemvezető tájékoztartott bennünket. 28 ezer köbmétert dolgoz fel a fűrész- és raklapgyártó üzem (60% saját, 40% felvásárolt alapanyagot). A társerdészetektől piaci áron veszik át az anyagot. Csak rövidfát tudnak feldolgozni, zömmel erdei fenyőt, feketefenyőt és hazai nyárfákat.

A fejlesztéseket négy lépésben valósították meg: 1. korszerű porelszívó rendszer kiépítése (30%-kal nőtt a fűrészpor-értékesítés); 2. sorozatvágók beállítása (10%-kal több alapanyagot

vágnak fel); 3. két szárítókamra és új kazánmű létesítése; 4. szögezési technológiaváltás (270-300 ezer db lett a gyártási kapacitás).

Az üzem éves árbevétele 650 millió forint, zömmel hazai piacra, kisebb részben Szlovákiába szállítanak. A fűrészpor lakossági és erdművi felhasználású, míg a szelanyag aprítékként értékesül, vagy lakossági felhasználásra kerül. 47 főt foglalkoztat az üzem, fluktuáció nincs.

Az üzemlátogatás után a Műszaki Erdészet vezetőjével, *Szabó Péterrel* találkoztunk. Szállítási, erdművelési, ezen belül jelentős tuskókiemelő kapacitással rendelkeznek. A kapacitás meghatározó részét a társaság köti le, a szabad kapacitással külső megbízásokat teljesítenek. A fő tevékenység a faanyagszállítás a termelés helyszínéről a fűrészüzemekbe, vasúti rakodókra, illetve egyéb megrendelőkhöz. Külföldre is szállítanak (Ausztria, Szlovákia). Az erdművelési géppark évi 6-700 hektár mesterséges erdőfelújítás elvégzésére alkalmas. Külön tett említést a tuskókiemelő kapacitásról, mert ma már a tuskók összetolása ritkább, egyre nő a tuskók hasznosítása, elsősorban az aprítása.

E „villámtalálkozás” után a bugaci Polgármesteri Hivatalba mentünk, ahol a harmadik ciklusát töltő *Szabó László* polgármester tartott előadást Bugac térsége fejlesztési lehetőségeiről. Bugac Pétermonostora, Árpád-kori

bazilika különösen jelentős szerepet játszott saját korában, bizonyítják ezt a 2010 és 2013 közötti és a ma is zajló régészeti feltárások folyamatosan előbukkanó, elképesztő értékű és gazdagságú leletei. Az itt előkerülő leletanyag teljes mértékben felülírja az Árpád-korról, annak fejlettségéről, gazdagságáról vallott korábbi tudásunkat. Az Aranyonostor-Pétermonostornak a bemutatására dolgozott ki az önkor-

mányzat egy projektet 4,2 milliárd forint összeggel.

Az utolsó terepi programunk a bugac-alsómonostori csemetekert meglátogatása volt. A 10 hektáros kertben lombos anyagot (A, FNY, NNY és cserjék) termelnek. Még van két kisebb kertjük, tájékoztatót *Zsidó Gábor* csemetekert-vezető, ahol fenyőket termesztnek.

Nagy gondjuk, hogy 3-4 éve nem tudnak itthon csíráképes fenyőmagot venni. SZNY-at nehezen tudnak nevelni, ezért magántermelőktől vásárolják. A csemetekertben mind a kézi, mind a gépi munkákat közfoglalkoztatottak végzik.

A terepi program után a bugaci Oktatási Kabinetben *dr. Bárány Gábor* erdműmérnök, erdőgazdálkodási osztályvezető *Biomassza célú alapanyag feldolgozás a KEFAG Zrt. gazdálkodásában* című előadását hallgattuk meg. Az alföldi erdőgazdálkodásban a tuskócsorok sok gondot okoznak (kb. 8 százalékos a területvesztés, a humuszréteg zömmel ide kerül, a bolygatott felszín az invazív fajok melegágya). A hátrányokat ki kell (kellene) küszöbölni. Ezért a vágástéri gallyakat aprítani kell (ezek főként fenyőgallyak mert a lombos anyagot a lakosság összeszedi). A fenyőgallyakat géppel összetolják vagy kézi erővel összegyűjtik és aprítják. Ezt követi a tuskófeldolgozás (elsősorban fenyő): a kiemelés, előkészítés (a homok kihullik), szeletelés, rostálás, aprítás. A jelenlegi technika alkalmas a műveletek elvégzésére. Évente 10-15 000 atrotonna ilyen aprítékot készít az erdőgazdaság (1,5 atrotonna=1 tonna tömör fa).

A biomassza-hasznosítás fontos feltétele a helyi erő- és fűtőművek megléte. A Zrt. működési területén, Jánoshalmán kettő, Bugacon egy 850 MW-os, a Vacakor Várban két 80 KW-os kazán működik.

A nap végén örömmel nyugtáztunk, hogy ilyen jól szervezett, változatos, minden tervezett pontjában megvalósult tanulmányúton

már régen vehettünk részt. Köszönjük a sok kedves kollégának, hogy időt és energiát fordított ránk. Külön kiemelem *Koczka Zoltán* titkár munkáját, aki a program megtervezésében, megszervezésében és miután végig velünk tartott, a lebonyolításában „oroszlánrészt” vállalt. Köszönet érte! Köszönjük a baráti fogadtatást és a gálans vendéglátást!

Dr. Szikra Dezső
SZTTT titkár